

VARJUPAIGATEENUS

JUHEND

Statistilise aruande esitavad varjupaigateenust osutavad asutused sõltumata asutuse tüübist, alluvusest ja omaniku liigist. Varjupaigateenusena käsitletakse ka asutuste ja/või kohalike omavalituste poolt majutuslepingu alusel ajutist majutust pakutavad teenust sotsiaalmajutusüksuses või teistes hoolekandeteenust osutavates asutustes.

Teenust osutavate asutuste omanike liigitamise aluseks on Statistikaameti omanike liigitus 2013 (<http://metaweb.stat.ee/?siteLanguage=ee>).

Asutuste liigitamisel kasutada 2. taseme klassifikaatorit:

Kood	Nimetus	Selgitus
11	Riik, k.a avalik-õiguslikud üksused	Siia liigitatakse, kui riigi või avalik-õigusliku üksuse (üksus on asutatud vastava seaduse alusel) osalus majandusüksuses on 50% ja rohkem või kuulub riigile või avalik-õiguslikule üksusele 50% ja rohkem varast.
12	Kohalik omavalitsusüksus	Siia liigitatakse, kui kohaliku omavalitsusüksuse osalus majandusüksuses on 50% ja rohkem või kuulub kohalikule omavalitsusüksusele 50% ja rohkem varast.
21	Eesti erasektor	Siia liigitatakse residendid ning kui riigil ja/või kohalikul omavalitsusüksusel ei ole osalust majandusüksuses või on osalus alla 50% ja kui riigile ja/või kohalikule omavalitsusüksusele kuulub alla 50% varast.
22	Välismaa erasektor	Siia liigitatakse mitteresidendid ja kui avalikul või Eesti erasektoril ei ole osalust majandusüksuses või on osalus alla 50% ja kui avalikule või Eesti erasektorile kuulub alla 50% varast.
90	Muu	Välismaa avalik sektor (välisriigi valitsuse kontrollitava juriidilise isiku osalus majandusüksuses on üle 50% või kuulub välisriigi valitsuse kontrollitavale juriidilisele isikule üle 50% varast); Enamusosaluseta või enamusomandiõiguseta (näiteks majandusüksus, kus 1/3 kuulub riigile, 1/3 füüsilisele isikule ja 1/3 välismaisele füüsilisele isikule); Määramata enamusosalusega või enamusomandiõigusega (siia liigitatakse objekte, mille omanikke ei ole võimalik määrata, nt ei ole info omanike kohta kättesaadav).

Varjupaik — ajutist ööpäevast abi ja tuge ning kaitset pakkuv hoolekandeaustus. Varjupaigateenus ei ole kodututele öömaja andmise teenus. Kui varjupaik osutab ka kodututele öömaja teenust, tuleb täita vastav teenuse aruanne ja mitte kajastada nimetatud teenuse saajaid varjupaigateenus saajatena.

Kui kodutute öömaja osutab lisaks kodututele pakutavale öömaja teenusele ka varjupaigateenust, siis peab asutus esitama aruande "Varjupaigateenus".

Sotsiaalmajutusüksus – hoone või selle osa, milles asuvasse ruumidesse isiku majutamisel (majutuslepingu alusel) antakse isiku kasutusse voodikoht koos sotsiaalmajutusüksuses olevate ruumide ja asjade ning osutatavate teenuste kasutamise õigusega. See on ühiselamutüüpi majutus, kus isik kasutab majutuslepingu alusel tasu eest voodikohta.

Teenuse sihtrühm – näidata peamine teenuse sihtrühm, lähtuvalt teenuse osutaja tüübist.

Lapsed – täidavad asutused, mis on ettenähtud varjupaigateenus osutamiseks lastele, s.o laste turvakodud või asenduskodud.

Vägivalla ohvrid (naistevastase ning perevägivalla ohvrid) – täidavad asutused, mis on ettenähtud teenuse osutamiseks naistevastase ning perevägivalla ohvritele, ehk naiste või emade ja laste varjupaigad.

Inimkaubanduse ohvrid – täidavad inimkaubanduse ohvrite varjupaigad (asutused, mis on ettenähtud inimkaubanduse ohvritele).

Kui asutus osutab teenust inimkaubanduse ohvritele ning vägivalla ohvritele, siis märgib ta mõlemad teenuse sihtrühmad.

Teised riskirühmad (kodutud jt..) – täidavad kõik ülejäänud asutused, mis osutavad varjupaigateenust (kodutute varjupaigad, sotsiaalmajutusüksused jt asutused).

1. Teenust saanud isikud soo, vanuse ja pöördumise peamise põhjuse järgi (aruandeaasta jooksul)

Täidetakse kõikide aruandeaasta jooksul teenust saanud isikute kohta, sõltumata asutuses viibimise kestusest ja aruandeaastal teenuse kasutamise kordadest. Isiku vanus näidatakse tema esmakordsel

(aruandeaastal) pöördumisel asutusse. Pöördumise põhjusena märgitakse pöörduja peamine põhjus. Ühe inimese kohta ei märgita mitut põhjust.

Vaimne vägivald – mõnitused, pilked, kommentaarid, ähvardused, isoleerimine, türanniseerimine, avalik solvamine jms. Kogemuste kohaselt see kõik tavaliselt kahjustab identiteeti ja heaolu, eriti juhul, kui see on püsiv.

Füüsiline vägivald – tõukamine, lükkamine, juustest tirimine, löömine, pekmine, tagumine, põletamine, hammustamine, kägistamine, torkehaavade tekitamine, piinamine, tapmine. Vigastuste raskus ulatub minimaalsest kudede vigastamisest, murtud hammastest ja luudest kuni püsivate vigastuste ja surmani.

Seksuaalne vägivald – kogu seksuaalne tegevus, mis ei põhine vastastikusel kokkuleppel, kaasa arvatud: sunnitud pornograafia pealtvaatamine/või selles osalemine, soovimatu puudutamine, pealesunnitult seks, vägistamine, intsest, inimkaubitsemine jms.

Rida 01 (=04 + 07 + 10 rida),02,03 – perevägivalda ohver – näidatakse isikut, kes on kogenud vägivalda oma pereliikmete poolt. Siia märgitakse ka lapsed, kes sattusid asutusse koos perevägivalda ohvritest vanemaga või on ise vägivalda ohvrid. Perevägivalda ohvrite arv kokku on võrdne perevägivalda ohvrite arvuga perevägivalda liigiti.

Siin ei näidata neid, kes olid teenusele suunatud Sotsiaalkindlustusameti poolt (kajastuvad ridadel 46,47,48)

Rida 04,05,06 – pöördumise põhjus on ainult vaimne perevägivald

Rida 07,08,09 – pöördumise põhjus on ainult füüsiline perevägivald (vaimne vägivald võib olla varjatud kujul)

Rida 10,11,12 – pöördumise põhjus on füüsiline perevägivald koos vaimse vägivallaga

Rida 13,14,15 – pöördumise põhjus on seksuaalne perevägivald koos vaimse ja füüsilise vägivallaga

Rida 16,17,18 – pöördumise põhjus on ainult seksuaalne vägivald

Rida 19,20,21 – muu vägivalda ohver on isik, kes on kogenud vägivalda väljaspool kodu.

Rida 22,23,24 – hulkurlus – näidatakse isikud, kellel on kodu, kuid ta ei soovi kodus elada.

Rida 25,26,27 – kodune hoolimatus – isikusse suhtuvad omaksed hoolimatult ja ükskõikselt, mistõttu isik vajab kõrvalist abi.

Rida 28,29,30 – alkoholi tarvitamine – alkoholsete jookide liigtarvitamine isiku poolt

Rida 31,32,33 – narkootikumide tarvitamine – narkootiliste ainete tarvitamine

Rida 34,35,36 – isik ei saa kodus elada oma vanemate ja/või teiste temaga koos elavate inimeste sagedase alkoholi tarvitamise tõttu

Rida 37,38,39 – isik ei saa kodus elada oma vanemate ja/või teiste temaga koos elavate inimeste sagedase narkootikumide tarvitamise tõttu

Rida 40,41,42 – isikul puudub kindel elukoht

Rida 43,44,45 – tuuakse eraldi välja kinnipidamiskohtadest vabanenud isikud, kes viibisid asutuses elukoha puudumise tõttu

Rida 46,47,48 – Sotsiaalkindlustusameti poolt teenusele suunatud välismaalasele rahvusvahelise kaitse andmise seaduse §6 kohaselt saatjata alaealised välismaalased, ohvriabi seaduse tähenduses inimkaubanduse ohvrid ja ohvriabi seaduse tähenduses seksuaalselt väärkoheldud alaealised.

Ridadel 55,56,57,58,59,60 – näidatakse kliendiga suhtlemise keel, milleks on kas eesti keel või mitte eesti keel

Tabel 1.a. Perevägivalda põhjusel varjupaikadesse pöördunud puudega isikud soo ja vanuse järgi (aruandeaasta jooksul)

Siin näidatakse perevägivalda tõttu varjupaigateenust kasutanud isikud (tabeli 1 ridadest 1-3), kellel on Sotsiaalkindlustusameti poolt määratud puue.

Tabel 1.b. Sotsiaalkindlustusameti poolt suunatud varjupaigateenusele sihtgruppide lõikes (aruandeaasta jooksul)

Saatjata alaealine – välismaalasele rahvusvahelise kaitse andmise seaduse § 6 kohaselt saatjata alaealine välismaalane.

Inimkaubanduse ohver – Ohvriabi seaduse tähenduses isik, kelle suhtes toime pandud kuriteo osas on alustatud kriminaalmenetlust karistusseadustiku §-s 133–140, 172, 173, 175 või 259 sätestatud kuriteo tunnustel.

Ohvriabi seaduse muudatuse aluseks on Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2011/36/EL, milles käsitletakse inimkaubanduse tõkestamist ja sellevastast võitlust ning inimkaubanduse ohvrite kaitset.

Seksuaalselt väärkoheldud alaealine (seksuaalkuriteo ohver) - Ohvriabi seaduse tähenduses alla 18-aastane isik, kelle suhtes toime pandud kuriteo osas on alustatud kriminaalmenetlust karistusseadustiku §-s 133–133³, 141–146, 175, 178–179 või 180 sätestatud kuriteo tunnustel.

Ohvriabiseaduse muudatuse aluseks on Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2011/92/EL, mis käsitleb laste seksuaalse kuritarvitamise ja ärakasutamise ning lasteporno vastast võitlust.

2. Perevägivalla ohvrid, kellel on alaealised lapsed (alla 18-aastased) (aruandeaasta jooksul)

Veerus 1 näidatakse varjupaika pöördunud perevägivalla ohvrite arv, kellel on alaealised (alla 18-aastased) lapsed. Veerus 2 – näidatakse asutusse pöördunud perevägivalla ohvrite arv, kes on lapse(d) kaasa võtnud. Veerus 3 – näidatakse asutusse pöördunud perevägivalla ohvrite laste arv, kes on vanemaga kaasas.

3. Perevägivalla põhjustajad soo ja vanuse järgi (aruandeaasta jooksul)

Tabel täidetakse pöörduja ütluste alusel.

Read 01–07 – siin perevägivalla põhjustajat arvestatakse üks kord sõltumata sellest, mitu erinevat isikut tema vägivalla all kannatas.

4. Perevägivalla põhjusel varjupaigategenusel viibinud isikute pöördumise sagedus (aruandeaasta jooksul)

Tabelisse märgitakse kõik asutusse perevägivalla tõttu pöördunud isikud, kas aruandeaasta jooksul pöördusid nad perevägivalla tõttu asutusse esmakordselt või korduvalt.

5. Teenusel viibinud isikud viibimise kestuse järgi (aruandeaasta jooksul)

Juhul kui isik kasutab teenuseid aruandeaasta jooksul korduvalt, arvestatakse tema viibimise aeg aasta kohta kokku ja märgitakse ta vastavasse veergu.

6. Teenusel viibinud isikute lahkumine (aruandeaasta jooksul)

Näidatakse isikuid teenusel viibimise kestuse ja lahkumise sihtkoha järgi. Täidetakse aruandeaasta viimase lahkumise järgi.

Tabel 6.a. Sotsiaalkindlustusameti poolt suunatud isikute lahkumine (aruandeaasta jooksul)

Iseseisvasse ellu (tööle, abiellus jt) – näidatakse neid, kes on varjupaigategenuse viibimise ajal saanud täisealiseks (18. aastaseks) ja lahkusid elama iseseisvalt.

Bioloogilisse perekonda – siin näidatakse ainult seksuaalselt väärkoheldud **alaealisi**, kes on lahkunud tagasi oma bioloogilisse perekonda.

Ööpäevaringsele erihoolekandeteenusele – siin näidatakse neid isikuid, kes lahkusid ööpäevaringsele erihooldusteenusele või kogukonnas elamise teenusele.

Perekonnaga taasühinemine – Euroopa liikmesriigis seaduslikult elava kolmanda riigi kodaniku pereliikmete sisenemine sellesse liikmesriiki ja seal elamine, et perekond jääks kokku, olenemata sellest, kas peresuhted tekkisid enne või pärast kõnealuse kolmanda riigi kodaniku sisenemist sellesse liikmesriiki.

Perekonna taasühinemist taotlev isik – kolmanda riigi kodanik, kes elab seaduslikult liikmesriigis ja kes taotleb oma pereliikmete taasühinemist temaga või kelle pereliikmed taotlevad taasühinemist temaga (Alus: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2003/86/EL).

7. Teenusel viibinutele isikutele osutatud teenused

Veerg 1 – iga teenus, mida asutus osutab, tähistatakse numbriga 1.

Veerud 2 ja 3 – üks ja sama isik võib kasutada mitut asutuses ja väljaspool asutust pakutavat lisateenust. Iga isikut tuleb näidata kõigi teenuste all, mida ta sai. Iga teenuse all tuleb üht ja sama isikut näidata igas veerus üks kord olenemata sellest, kas ta sai nimetatud teenust üks või mitu korda.

Veerg 4 – näidatakse kõiki isikuid, kes said vastavaid teenuseid – isikud, kes said teenust ainult asutuses + isikud, kes said teenust väljaspool asutust + isikud, kes said teenust nii asutuses kui oli suunatud teenuse saamiseks mujale.

Seega veerg 4 <= veerg 2 + veerg 3

Sotsiaalnõustamine – isikule vajaliku teabe andmine sotsiaalsetest õigustest ja seaduslike huvide kaitsmise võimalustest ning abistamine konkreetsete sotsiaalsete probleemide lahendamisel edaspidise toimetuleku soodustamiseks.

Psühholoogiline nõustamine – osutatakse vastava erialase (psühholoogilise) kõrgharidusega spetsialisti või Euroopa Liidu standarditele vastavat sertifikaati omava psühhoterapeudi poolt.

Tugiisikuteenus – teenuse raames juhendatakse, julgustatakse ja motiveeritakse isikut tema kohustuste täitmisel, õiguste teostamisel või toimetulekul igapäevases elukeskkonnas. Teenust osutatakse isiku poolt, kes on läbinud tugiisiku koolituse. Siin näidatakse vaid neid isikuid, kes on saanud tugiisikuteenust otse varjupaigas (ilma kohaliku omavalitsuse poolse sekkumiseta, st asutusel ei ole sõlmitud omavalitsusega lepingut teenuse osutamiseks) ning kelle kohta ei koguta andmeid kohalike omavalitsuste poolt statistilise aruandega „Tugiisikuteenus“.

Võlanõustamisteenus – teenuse raames nõustatakse ja abistatakse isikut rahalise võlgnevuse korral selle isiku jaoks talutavaks muutmisel või kõrvaldamisel, uute võlgade tekkimise ennetamisel ning vajadusel teavitatakse isikut võlaprobleemidega seonduvate probleemide lahendamise võimalustest. Teenust osutatakse isiku poolt, kellel on riiklikult tunnustatud kõrgharidus ja kes on läbinud 160-tunnise võlanõustaja täiendkoolituse või kellele on väljastatud võlanõustaja kutsetunnistus kutseseaduse alusel.

7.a. Naiste varjupaikades osutatud sotsiaalteenused (v.a varjupaigatega viibinud isikutele) (aruandeaasta jooksul)

Selles tabelis näidatakse vaid need isikud, kes pöördusid naiste varjupaika üksnes loetletud teenuste saamiseks ning **ei kasuta varjupaigatega teenust** (nt perevägivalda tõttu kannatav isik ei kasuta varjupaigatega teenust, kuid pöördub varjupaika abi saamiseks, milleks võivad olla erinevad nõustamisteenused jm). Isikud, kes viibivad varjupaigatega ning saavad mingit lisateenust, näidatakse tabelis 7.

Esmane nõustamine (telefoni ja e-maili vahendusel) – vägivalla ohvrite ärakuulamine ja neile emotsionaalse toe pakkumine, vajadusel turvariskide hindamine ja tegevusplaani koostamine riskide maandamiseks, ohvrite informeerimine nende õigustest ja edasistest abivõimalustest, samuti edasiste sammude ja vajadusel kohtumiste kokkuleppimine varjupaiga töötajatega.

Infot ja toetust pakutakse ka vägivalla ohvrite lähedastele. Tulemuseks on klientide emotsionaalse tasakaalu taastamine, riskiohtlike olukordade võimalikult turvaline lahendamine, klientide informeeritus nende õigustest ja abivõimalustest.

Esmast nõustamist pakuvad **eriväljaõppe** saanud varjupaiga töötajad ja vabatahtlikud.

Juhtumipõhine individuaalnõustamine – vägivalla kogenud või vägivalla ohus naise (ja vajadusel tema laste) ärakuulamine ja emotsionaalne toetamine, samuti naise ja laste jõustamine.

Individuaalnõustamisel toimub klientide individuaalsete vajaduste väljaselgitamine ja täpsema info andmine nende seaduslikest õigustest ja varjupaiga poolt pakutavatest, samuti väljaspool varjupaika kättesaadavatest abivõimalustest, naiste (ja vajadusel nende laste) jõustamine, individuaalse tegevusplaani koostamine. Vajadusel turvariskide hindamine, turvaplaani koostamine .

Tegevuskava võib sisaldada näiteks toetuste taotlemist, sh kohtusse pöördumist elatisabi taotlemiseks, pere eelarve koostamist, uue eluaseme otsimist, uue töökohta otsimist, suhtlemist lastekaitse- ja sotsiaaltöötajatega, kohtusse pöördumist lahutuseks ja ühisvara jagamiseks, lapse hooldusõiguse ja suhtlemiskorra määramiseks, suhtlemist politsei ja prokuratuuriga kriminaalasja algatamiseks ja selle raames, sh ajutise lähenemiskeelu taotlemine jm.

Tegevuskava elluviimist arutatakse kliendiga jooksvalt nõustamiste käigus ja vajadusel täiendatakse või muudetakse seda.

Teenuse tulemuseks on naise arusaamine oma olukorrast ja võimalustest ning otsus alustada vägivallaringist väljumist, selleks vajalike sammude teadvustamine ja järk-järguline elluviimine.

Teenust osutavad eriväljaõppe saanud varjupaiga töötajad.

Juriidiline individuaalnõustamine – kliendi õigusnõustamine, kliendi esindamine või kaitsmine kohtuvälises ja kohtueelses menetluses, kohtus või mujal ning kliendile juriidilise dokumendi koostamine ja tema huvides muu õigustoimingu tegemine või muu õigusteenuse osutamine ning suhtlemine kolmandate isikutega, sh avaliku võimu organitega, ning vajaduse korral kliendi huvides tõendite kogumine.

Juriidilise nõustaja ülesandeks on (arvestades konkreetse kliendi vajadusi):

- anda arvamusi, selgitusi ja vastuseid õigusliku sisuga küsimustes
- selgitada välja ja avaldada kliendile, millised õigusnormid on neile täitmiseks kohustuslikud ning analüüsida nende täitmist. Anda soovitusi kliendi tegevuse õiguspärasuse tagamiseks ning meetmete rakendamiseks nende huvide ja õiguste kaitsmiseks. Teatada muudatustest õigusaktides, selgitada nende sisu ja mõju kliendile ning esitada soovitusi meetmete rakendamiseks
- koostada või osaleda õigusliku sisuga dokumentide välja töötamisel ja vormistamisel
- suhelda kliendi huvides kolmandate isikutega, sh avaliku võimu organitega, ning teostada kliendi või töödandja huvides õigustoiminguid
- esindada ja/või kaitsta klienti kohtuvälises, kohtueelses ja kohtumenetluses

Juriidilise nõustamise peamiseks väärtuseks perevägivalda ohvritest naistele on asjaolu, et nende olulised huvid saavad kaitstud nii kohtueelse- kui ka kohtumenetluse raames.

Teenust osutab juriidilise kõrgharidusega ja naistevastase vägivalla alase täiendkoolituse läbinud jurist.

Psühholoogiline nõustamine – koostöösuhe, mille käigus nõustaja aitab kliendil lahti mõtestada probleemset olukorrad. Koos arutletakse võimalike põhjuste üle ning püütakse leida lahendusi, mis aitaksid saavutada parimaid võimalikke tulemusi selles olukorras.

Nõustamine tähendab vestlust, mille käigus saab klient oma mõtetele vastukaja ning küsimustele vastused. Nõustamise eesmärk on parandada inimeste heaolu, leevendada pingeid., lahendada kriise ja probleeme, samuti edendada inimese iseseisvust probleemide lahendamisel, toetada inimeste toimetulekut saavutamaks. Naistevastase lähisuhtevägivalla ohvrite puhul rakendatakse üksnes individuaalnõustamist ning ema ja laste nõustamist.

Psühholoogiline nõustaja on omandanud erialase kõrghariduse ning omab eelnevat töökogemust naistevastase vägivalla ohvritenõustamise kogemust nõustajana.

Psühhoteraapia – põhjalik, eesmärgipärane ja planeeritud raviviis või terapeutiline sekkumine, mis põhineb üld- ja erikoolitusel käitumishäirete ja häirunud seisundite kohta või laiematel isiklikel arenguvajadustel seoses psühhosotsiaalsete ja ka psühhosomaatiliste tegurite ja põhjustega.

Psühhoteraapia eesmärgiks on leevendada või kõrvaldada väljakujunenud sümptomeid, muuta häirunud käitumis- ja mõtteviise ning edendada patsiendi küpsust, arengut, vaimset tervist ja heaolu.

Psühhoteraapiat viiakse läbi individuaalselt, grupis, paaridega või perekondadega (lähisuhtevägivalla ohvritega paariteraapiat ei rakendata). Lapsega viib psühhoterapeut teraapiat läbi tulenevalt lapse soovist, kas koos emaga või individuaalselt.

Psühhoterapeudi tööülesanded:

- patsiendi/kliendi probleemide tuvastamine, seisundi hindamine, diagnoosimine ja konseptualiseerimine;
- psühhoterapeutilise usaldusliku suhte loomine psühhoterapeudi ja patsiendi/kliendi vahel;
- terapeutilise kokkulepe koostamine - eesmärkide püstitamine, raviprotsessi planeerimine ja strateegiate loomine, raviplaani koostamine;
- raviplaani realiseerimine, vastavalt omandatud teaduspõhise psühhoteraapia meetodi ja tehnikate rakendamine;
- hindamine ja tagasiside .

Teenust osutab vastava väljaõppe ning töökogemusega spetsialist, kes on omandanud kõrghariduse meditsiini-, sotsiaal-, haridusteadustes või ekvivalentses valdkonnas ja läbinud vastava psühhoteraapia suuna väljaõppe. Psühhoterapeut teeb koostööd teiste vastava ala spetsialistidega, osaleb supervisioonis, kovisioonis ja/või intervüisioonis, osaleb erialases enesetäiendamises, järgib professionaalset eetikat.

8. Kohtade arv ja nende kasutamine (aruandeaasta jooksul)

Kohtade arv – iseloomustab teenuse osutamise võimalikku mahtu asutuses (kui paljudele isikutele on võimalik samaaegselt teenust osutada) vastavalt riiklikult kehtestatud ehitustehnilistele-, tervisekaitse-, ohutus- ja keskkonnanõuetele. Enamikel juhtudel (v.a ehituslikud või muud ümberkorraldused, nt reorganiseerimine) ei saa kohtade arv aasta jooksul põhjendamatult muutuda.

Rida 04 veerg 1 – näidatakse kohtade arv, kus on võimalik viibida ajutise majutuslepingu alusel (tegemist ei ole traditsioonilises mõttes eluasemeteenusega; näiteks, Tallinnas on see ette nähtud resotsialiseerimist vajavatele inimestele).

Teenust kasutanute arv

Esmakordselt teenust kasutanud – need on isikud, kes aruandeaastal pöördusid asutusse varjupaiga- või vangist vabanenute rehabilitatsiooni teenuse saamiseks esimest korda sellel aruandeaastal, ehk kasutasid teenust aruandeaastal ühekordselt

Korduvalt teenust kasutanud – need on isikud, kes on aruandeaasta jooksul saanud ülalnimetatud teenuseid aasta jooksul korduvalt (rohkem kui üks kord).

Teenust kasutanute arv kokku (veerg 2 rida 3) peab võrduma teenuse saajate arvuga tabelis 1.

Rida 04 veerg 2 – näidatakse isikuid, kes on saanud aruandeaasta jooksul varjupaigateenust majutuslepingu alusel (s.h. sotsiaalmajutusüksustes).

9. Teenuse kasutajatega tegelevad põhitöötajad (töölepingu, töövõtulepingu, käsunduslepingu või muu võlaõigusliku lepingu alusel) ja nende keskmine töötasu

Näidatakse töötajad, kes tegelevad otseselt käesoleva teenuse osutamisega, majanduspersonali reeglina mitte näidata. Ei märgita asutuse töötajaid, kes tegelevad muude teenuste, kui varjupaigateenuse osutamisega. Samuti ei märgita töötajaid, kelle tegevus on asutuses tervikuna sisse ostetud (st mitte töölepingu ja töövõtulepingu alusel, nt tervishoiuteenused) või seotud asutuse üldise tegevuse tagamisega. Asutuse üldise tegevusega seotud töötajad (asutuse juhid, raamatupidajad ja teised juhtkonda kuuluvad töötajad ning koristus-, toitlustus-, majandus- ja muu personal, kes ei tegele vahetult klientidele teenuse osutamisega) näidatakse aruandes „Hoolekandeaasutus”.

Käesoleva tabeli real „muu“ näidatakse asutuse juhtkonda või juhtiv-keskastme spetsialistide hulka kuuluvad töötajad ainult juhul kui nad tegelevad otseselt teenuse kasutajatega.

Töölepingu alusel töötavad isikud jaotatakse täis- ja osatöötajaga töötajateks:

- 1) täistööajaga töötaja on isik, kelle tööpäeva pikkus on 40 tundi või lühem seaduse (alaealine, tervisekahjulikul tööll töötaja, õpetaja jne) ja töösisekorra eeskirja järgi;
- 2) osalise tööajaga töötaja on isik, kes töötab osalise tööpäeva või osalise tööpäeva/kuuga; kes töötab ajutiselt osalise tööajaga töötaja algatusel.

Töövõtulepinguga töötaja on isik, kellega on sõlmitud töövõtuleping ja kelle töötasult maksab sotsiaalmaksu töötaja.

Täidetud ametikohtade arv (veerg 1) – näidatakse ametikohal töötamise koormuse (töömahu) järgi aruandeaasta lõpu seisuga.

Tegelik töötajate arv (veerg 2) – näidatakse aruandeaasta lõpu seisuga tegelikult töötavate füüsiliste isikute arv, olenemata sellest, kas isik töötas täis- või osalise koormusega (aruandeperioodi lõpul töötaja koosseisunimekirjas olevaid lapsehoolduspuhkusel viibijaid ei arvestata)

Aasta keskmine töötajate arv taandatud täistööajale (veerg 3) – arvu leidmiseks summeeritakse kuude töötajate keskmised arvud ja jagatakse 12-ga.

Kuu keskmise töötajate arvu leidmiseks arvutatakse töötajate (ilma lapsehoolduspuhkusel viibijateta) kogu kalendaarne ajafond päevades ja jagatakse see kalendrikuu päevade arvuga. Kalendaarse ajafondi leidmiseks summeeritakse iga töötaja kõik tööpäevad, puhkepäevad ja töölt puudumise päevad (haiguspäevad, puhkusepäevad jt). Töötajate arv puhkepäevadel ja pühadel loetakse võrdseks puhkepäevale ja pühale eelnenud tööpäeva töötajate arvuga.

Osatöötajad arvestatakse proportsionaalselt töötatud ajaga (näiteks töötaja, kes töötab lepingu järgi 20-tunnise tööpäeval, arvestatakse 0,5-na)

Täistööajale taandatud töövõtulepinguga töötajate kuukeskmise arvu leidmisel jagatakse eksperthinnanguga leitud kuu töötundide arv tööajanormiga kuus.

Töötajate arvu taandamise näide:

Normaaltööaeg – 8 tundi päevas.

Leida ettevõtte töötajate keskmine arv kuus, kui asutuses töötas:

1.-15.oktoobrini 30 täisajatöötajat,

16.-31.oktoobrini 50 täisajatöötajat,

1.-31.oktoobrini 1 osajatöötaja 6 tundi päevas – 0,75na,

1.-15.oktoobrini 1 osajatöötaja 4 tundi päevas – 0,5na,

1.-31.oktoobrini 1 osajatöötaja 2 tundi päevas – 0,25na.

Oktoobrikuu täisajatöötajate keskmine arv:

$(15 \times 30 + 16 \times 50) / 31 = 40,3$

Oktoobrikuu osatöötajate keskmine arv:

$(0,75 \times 31 + 0,5 \times 15 + 0,25 \times 31) / 31 = 1,2$

Töötajate keskmine arv oktoobris:

$40,3 + 1,2 = 41,5$

Analoogselt leitakse kõigi kuude täistööajale taandatud töötajate keskmine arv.

Täistööajale taandatud töötajate keskmist arvu on võimalik leida ka jagades aastas töötatud tundide arvu asutuse tööajanormiga aastas.

Töötasu kokku (veerg 4) – näidatakse kõik arvestatud töötasu liigid – põhitasu, regulaarne lisatasu (k.a kvalifikatsiooni-, keele- ja staažitasu jt regulaarsed tasud), lisatasud ületundide, öötöö ja puhkepäevadel töötamise eest. Siia kuuluvad ka lisatasud ja preemiad (kuu-, kvartali- ja aastapremia, jõulutoetus jms) ning põhi- ja lisapuhkuse (k.a puhkusekompensatsioonid) tasu, taseme- ja tööalasel koolitusel viibimise ajal makstud tasud jms.

Summad näidatakse koos tasudelt kinnipeetud kohustuslike maksetega (nt. koos tulumaksuga, töötuskindlustuse ja pensionikindlustuse II samba maksuga, kui need maksud peeti kinni.)

Keskmine töötasu kuus (veerg 5) – arvutab arvutiprogramm, aruande esitaja ei täida.

10. Teenuse osutamise kulud ja rahastamine (aruandeaasta jooksul)

Varjupaigategenust saanud isikute arv (veerg 1) peab võrduma tabelis 1(veerg 8 rida 49) tooduga.

Näidatakse vaid otseselt **varjupaigategenuse** osutamisega seotud kulud. Investeeringud näidatakse ainult aruandes "Hoolekandeesutus" vastavalt finantseerimisallikale.

Naiste varjupaigad näitavad siin samuti vaid kulutused varjupaigategenuse osutamiseks. Aruande „Hoolekandeesutus“ tabelis 1 näidatakse asutuste üldkulutused, mis sisaldavad nii kulutusi varjupaigategenuse osutamiseks kui kulutusi muudele sotsiaalteenustele (nõustamised jm).

Rahastamisallikad:

Isik – näidatakse teenuse kasutajate endi ja/või nende eest teiste pereliikmete või ülalpidamiskohuslaste poolt tasutud summad.

Kohalik omavalitsus – näidatakse kohalike omavalitsuste eelarvetest teenuse osutamiseks eraldatud rahalised vahendid; ei näidata teenuse kasutaja poolt või tema eest kohalikule omavalitsusele teenuse eest tasutud summasid, mis omavalitsus kannab hoolekandeesutusele – need on teenuse kasutaja poolt finantseeritud kulud.

Riik – eraldi näidatakse riigieelarvest teenuse osutamiseks eraldatud rahalised vahendid, sh läbi Sotsiaalministeeriumi eelarve Sotsiaalkindlustusameti kaudu eraldatud vahendid varjupaigategenuse osutamiseks inimkaubanduse ohvritele ja seksuaalselt väärkoheldud lastele ning hasartmängumaksu projektide kaudu saadud rahalised vahendid.

Muud allikad – näidatakse kõik eespool loetlemata allikatest laekunud vahendid.

Veerg 10 – arvutab arvutiprogramm, seda aruande koostaja ei täida.